

Sinu õigused politseijaoskonnas

Paljudel inimestel on raske aru saada, mis politseijaoskonnas toimub.

Kui politseiametnik soovib sulle küsimusi esitada,

on kõige parem talle öelda, kas sa vajad tuge

või ei saa temast aru.

Politsei teab, et suhtlustoe

vajadusega inimestel kulub küsimuste

lugemiseks ja neile vastamiseks

rohkem aega.

Sisukord

	<p>Kinnipidamine ja politsei vahi alla võtmine</p>	<p>Lk 4</p>
	<p>Politseiametnike küsimustele vastamine</p>	<p>Lk 5–6</p>
	<p>Sobiva täiskasvanu kutsumine</p>	<p>Lk 7</p>
	<p>Advokaadile teatamine, et sa oled politseijaoskonnas</p>	<p>Lk 8</p>
	<p>Kellelegi teisele teatamine, et sa oled politseijaoskonnas</p>	<p>Lk 9</p>

	<p>Kui sa oled 16-aastane või noorem või kui sa oled 16- või 17-aastane ja sinu suhtes kehtib kohustusliku järelevalve määrus</p>	<p>Lk 10–11</p>
	<p>Mis juhtub siis, kui sulle esitatakse süüdistus või sind tuuakse vahistamismääruse alusel politseijaoskonda?</p>	<p>Lk 12–13</p>
	<p>Kui kaua tohib sind politseijaoskonnas hoida?</p>	<p>Lk 14</p>
	<p>Arsti või meditsiiniõe juurde pääsemine</p>	<p>Lk 15</p>
	<p>Kaebuse esitamine</p>	<p>Lk 16</p>

Kinnipidamine ja politsei vahi alla võtmine

Politseiametnik ütleb sulle, miks sind kinni peetakse.

Politseiametnik küsib, kas sa saad aru.

Kui sa mingil hetkel millestki aru ei saa, peaksid ütlema ei.

Ütle jah ainult siis, kui saad aru.

Politseiametnike küsimustele vastamine

Sul on õigus vaikida.

Sa **ei pea** ühelegi politseiametniku küsimusele vastama. **AGA** sa pead talle ütlema

oma nime

oma elukoha

oma sünniaja

oma sünnikoha ja kodakondsuse

Kui sa mõnda nendest andmetest ei tea, pead seda politseinikule ütlema.

Sul ei tule politseiga pahandusi, kui sa keeldud vastamast muudele küsimustele.

Politseinik ütleb, et ta paneb kõik sinu öeldu kirja.

Kui sa otsustad küsimustele vastata, võidakse kõiki sinu ütlusi kasutada kohtus tõendina.

Sobiva täiskasvanu kutsumine

Kui sa vajad tuge, ütle politseinikule, et ta kutsuks sobiva täiskasvanu.

Sobiv täiskasvanu on inimene, kes aitab sul politseinike jutust aru saada. See on tasuta.

Sobiv täiskasvanu aitab sul mõista sinu õigusi ja seda, mis parasjagu toimub.

Ta selgitab politseiametniku küsimuste sisu, kui sa sellest aru ei saa.

Lisaks jutu sisule võib ta selgitada seda, mida politsei teeb.

Sobiv täiskasvanu ei saa sulle nõu anda.

Kui politseiametnik leiab, et sa vajad sobiva täiskasvanu abi, kutsub ta sobiva täiskasvanu ka siis, kui sa selleks soovi ei avalda.

Oluline on öelda, kui sa millestki aru ei saa.

Advokaadile teatamine, et sa oled politseijaoskonnas

Sul on õigus rääkida **advokaadiga** nelja silma all igal ajal, isegi enne seda, kui sind küsitletakse. See on tasuta.

Advokaat on isik, kes kaitseb sinu õigusi ja võib aidata sul end kohtus kaitsta.

Sobiv täiskasvanu ei tohi advokaadiga rääkimise juures viibida.

Kui soovid advokaadiga rääkida, pead vastama politseiniku sellekohasele küsimusele „jah“.

Kui sul on juba advokaat, ütle politseile tema nimi. Siis püüab politsei temaga ühendust võtta. See on tasuta.

Kui sul ei ole advokaati, ütle seda politseile ja nad helistavad sinu eest mõnele advokaadile.

Politsei püüab advokaadiga esimesel võimalusel ühendust saada. See on tasuta.

Advokaat võib viibida ruumis sel ajal, kui politsei sulle küsimusi esitab. See on tasuta.

Sa võid rääkida advokaadiga telefoni teel või advokaat võib tulla politseijaoskonda sinuga kohtuma. See on tema otsustada.

Isegi kui sa oled advokaadiga telefoni teel vestelnud, küsitakse sinult uuesti, kas sa soovid, et advokaat viibiks küsitlemise juures.

Kellelegi teisele teatamine, et sa oled politseijaoskonnas

Sul on õigus lasta kellelegi teatada, et sa oled politseijaoskonnas.

Politseinik küsib sinult, kellele ta peaks helistama.

See võib olla sinu pereliige, elukaaslane, hooldaja, sõber või mõni tuttav.

Sul ei pruugita lubada selle inimesega rääkida.

Kui sa oled alla 16-aastane või kui sa oled 16- või 17-aastane ja sinu suhtes kehtib kohustusliku järelevalve määrus

Politsei peab püüdma sinu vanemale või eestkostjale teada anda, et sa viibid politseijaoskonnas.

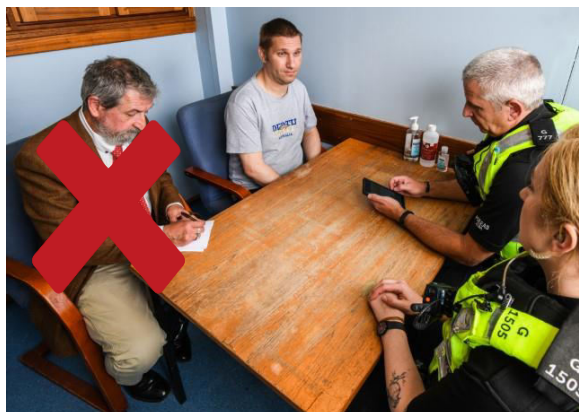

Vanemal või eestkostjal on õigus sind politseijaoskonnas külastada.

Külastajad on lubatud ainult alla 18-aastaste isikute puhul.

Advokaat peab viibima sinu küsitlemise juures, välja arvatud **erakorraliste asjaolude** korral.

Näiteks kui politsei arvab, et sul on olulist teavet, mis võib aidata ära hoida kellelegi kahju tekitamist, võivad nad esitada sulle küsimusi enne advokaadi saabumist.

Kui sa oled 16- või 17-aastane ja sinu suhtes kehtib järelevalve määrus või ajutine sunnimäärus, siis EI saa sa advokaadist keelduda.

Sul on õigus vaikida isegi erakorraliste asjaolude korral.

Mis juhtub siis, kui sulle esitatakse süüdistus või sind tuuakse vahistamismääruse alusel politseijaoskonda?

Kui sulle esitatakse **süüdistus**, võidakse lubada sul lahkuda või sul tuleb jääda kinnipidamiskambrisse ja minna esimesel võimalikul päeval kohtusse.

Süüdistuse esitamise korral tahab politsei järgmist:

- **võtta sinult sõrmejäljed**

- **võtta DNA proovi** (selleks tõmmatakse vatitikku õrnalt üle suu sisekülje)

- **teha sinust foto**

Kui sind toodi politseijaoskonda **vahistamismääruse** alusel, on võimalik, et sul tuleb jääda kinnipidamiskambrisse ja minna esimesel võimalikul päeval kohtusse.

Kui kaua tohib sind politseijaoskonnas hoida?

Politsei võib sind kinni pidada ilma kuriteosüüdistust esitamata kuni 12 tundi.

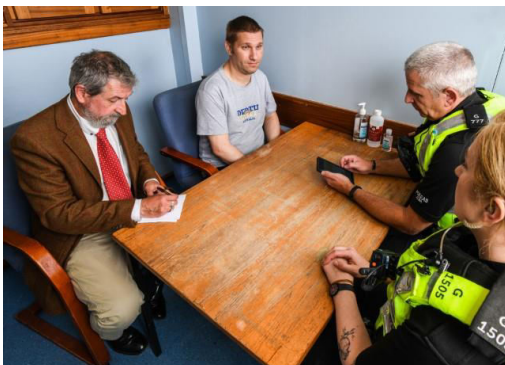
Kui sind peetakse kinni üle nelja tunni, pakub politsei sulle söögiaegadel toitu.

Kui sa ei saa mõnda toitu süüa, ütle seda politseile esimesel võimalusel.

Kui sul on janu, küsi politseilt vett.

Politsei võib sind kinni pidada kuni 24 tundi ainult politseiinspektori loal (või peainspektori loal, kui sa ei ole veel 18-aastane).

Sul on õigus avaldada selle otsuse kohta oma arvamust või lasta advokaadil sinu eest politseiga rääkida.

Arsti või meditsiiniõe juurde pääsemine

Kui sa oled haige või vigastatud, on sul õigus pääseda **arsti** või **meditsiiniõe** juurde.

Ütle politseile, kui sa arvad, et sul on vaja arsti või õde.

Kui sul on mõni terviseprobleem või sa võtad ravimeid, on oluline seda politseile öelda.

Samuti tuleb politseile öelda, kui sul on uimasti- või alkoholisõltuvus või sa kavatsed endale viga teha.

See aitab politseil vahi all viibimise ajal sinu eest hoolitseda.

Kaebuse esitamine

Sul on õigus **kaevata** selle üle, kuidas politsei sind kohtles.

Kui sa esitad Šoti politsei peale kaebuse, siis see ei halvenda sinu asja arutamise väljavaateid.

Sa võid kaebuse esitada vahi all viibimise ajal.

Kui soovid esitada kaebuse vahi all olles, siis ütle, et soovid rääkida inspektori või mõne kõrgema ametnikuga.

Kui soovid esitada kaebuse pärast vabanemist, võid minna ükskõik millisesse politseijaoskonda.

Kui politseiametnik on sulle vahistamise või vahi all viibimise ajal kahju teinud või sind vigastanud, peaksid esitama kaebuse Šoti politsei kutsestandardite osakonnale.

Kaebuse esitamiseks helista numbril 101 või mine kohalikku politseijaoskonda.

Samuti võid paluda, et keegi teine esitaks kaebuse sinu eest. See võib olla vanem, sõber, elukaaslane või muu usaldusväärne isik.

Sa pead andma talle selleks kirjaliku loa.

Organisatsiooni

SOLD Network tellimusel

koostanud

People First (Scotland)

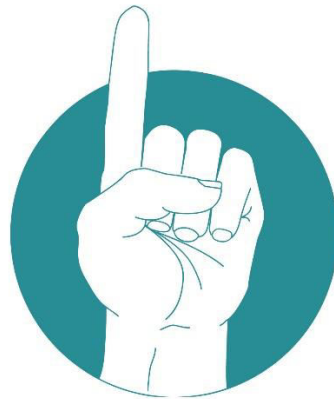
77-79 Easter Road,

Edinburgh,

EH7 5PW

0131 478 7707

Garantiiga nr 173180 piiratud äriühing
ja Šotimaa heategevusorganisatsioon
registrinumbriga SC 026039

People First (Scotland)

**POLICE
SCOTLAND**

Keeping people safe

POILEAS ALBA